

katero obiskuje vsako leto kakih 50 učencev. Tudi neki gosp. Pokorsky ima več tisuč čebelarških panjev. Panj Prokopovičev je najbolj navaden na Ruskem. Tudi panj je tako imenovan „stoječ panj“ (Ständerstock); deske za panj — bolj prav podnice — so hrastove, po $1\frac{1}{2}$ palca debele, od zunaj vrh tega še z za palec debelimi slamnatimi pletenicami ovite; visok je 38 palcev, $14\frac{1}{2}$ “ širok, 12“ dolg, ter ima troje nadstropij. Vsako nadstropje ima po 10 okvirjev ali romčekov, in od zadej posebna vratica; spredaj se vé da ima vsaki oddelek svoje žrelice, katero se s premakljivo dilico lahko zatvori.

Ruski čebelarji s tem panjem tako ravnajo, da vsako leto čebelam le eno nadstropje odločijo. Vsako leto vzamejo eno vrsto z medom napolnjenega satovja, ter namesto polnega praznega nastavijo. Tretje leto panj obrnejo, da je prejšnji spodnji oddelek za gornji, ter v treh naslednjih letih spet vsako leto v enem oddelku žanjejo in satovje prenavljajo.

Grof Miklavž Zubow, grajščak Šaulinski in Janez pl. Hryškevič, grajščak v Lahovem, sta prva Kranjsko čebelo naročila in tudi razne Dzierzoncve panjove. Od tod je predsednik naročil menda tudi prvi Ruski panj. Pri občnem zboru v Solnemgradu l. 1872 ga je na ogled postavil; porajtal ga je malokdo, da si je bilo zbranih 400 čebelarjev. Neki Borrissowski ga je poslal letos v Dunajsko razstavo in zdaj vsi nemški časopisi o njem poročajo. Ta panj — kdor hoče, se ga lahko v Šmereku nagleda — tehta 160 funtov in stane z voznino 45 gold. srebra. Dolg je kake 4', širok $1\frac{1}{2}$ ', stene so po 2" debele, ima troje žrelic in kakih 20 satovnih okvirjev — romčekov ne moremo reči — zgornji del okvira bi za ljudi, ki se radi pretepajo, malo nevaren bil, ker je štirivogelno poleno (po $1\frac{1}{2}$ palca vsaka stran debela), stranski deli so malo slabiji. Pokrov je strehi podoben, ter se odpira, ker satniki se od zgoraj vun in noter devajo. Panj je tedaj mali čebeljnjaček, ki se postavlja in prestavlja, kamor kdo hoče. Kakor panj je prav po rusko okoren in nespreten.

Čebelarstvo je po Ruskem sploh, kakor pravimo, v otročjih letih. Panji so navadno izdolbljeni leseni hlodi po 2–2 $\frac{1}{2}$ čevlja visoki, široki kakor so sami izrastli, ali kakor je delalcu poratalo. Po rodovitni Ukrajini imajo marsikteri grajščaki in duhovniki po 1000 panjev, za katere se pa čez leto malo zmenijo. Kar živi in pridno méd nanaša, gospodarju vstreže; kar ne, naj pogine, kedar hoče — gospodar nobenemu ne pomaga. Meseca avgusta pregleduje in pretehtuje svoje panje in kjer je kaj, vzame, ter vse skup méd in vosek, zalego in drugo nesnago v sodček potisne; vse prav tako, kakor nekdanj pri nas. (Znabití še tudi zdaj sem ter tje!) Nasledek takega ravnanja se vé da je: nečeden méd in vosek in pri prodaji — mala cena.

Poglejmo še, kako Ruski čebelar čebele prezimuje. Konec septembra naredí jamo v zemljo (če nima že nalašč za to narejene), jo pokrije z deskami; potem panj vrh panja naloží, vrata zatvori in do spomladi jih več ne vidi. Tako pa se vé da se zgodi, da marsikaterikrat miši brez strahú gospodarijo in veliko panjev pomorijo. Drugi lakote pomrjó; spet drugod iz slabo zaprtih panjev čebele vun gredó in nazaj več ne najdejo, ter po tleh mrtve po palcu na debelo ležijo.

Meseca aprila Rus čebelno jamo odpré, čez mrtve malo porentači, jim pobere voščine — tudi pri živih ne pozabi satovje do dobrega spodrezati — ter živeče kar na gola tla zemlje postavi in odide ter jih prepustí nemili osodi. Da bi slabim medú pokladal, odmrle matice nadomestil, panje osnažil itd., tega in enakega dela Rus ne pozná. Edino še pazi, kdaj kaki panj rojí, da roj v nesnažni štor spravi in vsega čebelarstva je — konec.

Državne ali cesarske založnice.

Velikanski polom (krah), kateri se je maja meseca lanskega leta v denarstvenih zadevah godil v naši Avstriji, je napravil tudi veliko škodo obrtništvu in trgovini sploh. Krič je potem vstal po ustavoverskih časnikih: „vlada, zdaj pa ti pomagaj!“ In prišlo je do tega, da — kakor je našim bralcem znano — je ustavoverska večina državnega zbora pritrdila temu, da vlada dolg naredí za 80 milijonov v srebru, da drugim denarja posodi. In za taka državna izposojila se je naredila posebna postava, ki šteje 18 oddelkov in je 13. decembra 1873. l. bila od cesarja potrjena. Od teh na posodo vzeti 80 milijonov gold. se sme nekoliko obrniti v izdelovanje železnic, med katere se štejete tudi Istrijska in Tarnovska železnica; z ostalim denarjem se pa imajo ustanoviti založnice ali pomočne blagajnice (Vorschusskassen), katere so namenjene pomagati obrtniki in trgovini in za eskomtiranje menjic.

Pod kakošnjimi, zelo težavnimi, pogoji pa se bodo posojila dobivala iz teh založnic, to kaže posnetek iz postavnih določil.

Na vsaki menjici morala bi biti dva podpisana in dolg se mora vsaj v 6 mesecih plačati. Posojila se sicer smejo dati, če se zastavijo a) veljavne menjice, b) blago, pridelki kmetijski in rudarski ali drugi izdelki, c) državni ali sicer vrednostni papirji. Pri pod b. omenjenih zastavah se dobí polovica cene, pri tej pod c. se mora najmanj tretjina kursa odbiti. Zastavijo se tudi lahko posestva ali na posestvih vknjižene trejatve.

Založnicam ni treba vzroka povedati, zakaj so kateremu odrekle eskomtiranje menjic ali pa posojilo.

Posojila se dovoljujejo navadno na 3 mesece in le izjemno na 6, podaljšati se pa ne sme dalje, kakor na eno leto. Visokost obresti se določi pri dovoljenji eskomta, oziroma posojila, pa se sme pri podaljšanju povekšati, vselej pa mora obrest za 2 odstotka večja biti, kakor je pri národni banki, tedaj najmanj 7 od 100.

Ako se ob pravem času denar ne povrne, sme založnica zastavljeno blago prodati in se s skupnino plačati; to veljá tudi takrat, kedar je dolžnik v konkursu. Po pismu ministrovem naj se posebno na to gleda, ali je človek, ki posojila želí, osebno popolnoma zaupanja vreden ali ne, zato se mora ta zaupljivost natanko preudariti. Osebni kredit je tedaj glavna stvar; se ve da brez zastave tudi tak človek ne dobí nič. Kaj pa, če človeka založnica ne pozna in poprašuje nevošljive mu ljudi ali sovražnike njegove? Tako pozvedovanje utegne včasih človeku, ki denarja potrebuje, veliko škodovati na dobrem imenu. Res, da se mora skrivé ravnati o tem, al kaj neki ostane skrivé? Če posojila po vsem tem ne dobí, reklo se bode, da založnica mu ne zaupa! — Založnice so le subsidiarna pomoč, to je, če človek drugod ni dobil posojila, potem še le sme potrkati na vrata založnice. Al kako bode to dokazal? Ali mu to povikša osebno zaupanje? — Kako nerada je vlada založnice v svoje roke vzela, vidi se iz ministerskega pisma, ki pravi, da bi rada kaki drugi privatni založnici denarja na posodo dala, ako ona s svojimi udi poroštvo za povračilo posojila na-se vzame.

Glavno vodstvo založnic je na Dunaji; v to vodstvo izvoli finančni minister zaupne može, kateri oskrbujejo vse na državne stroške. Posamesne založnice po deželah, kjer se napravijo, oskrbujejo pa od finančnega ministra imenovani zastopniki in zaupni možje, katerih polovico volijo trgovske in obrtniške zbornice, polovico njih pa imenuje finančni minister sam.

Zadnji čas 31. decembra letošnjega leta nehajo te založnice.

Iz vsega je očitno, da ne bode veliko kruba iz te moke, in da si bo vlada nekoliko prijateljev naklonila, še več pa sovražnikov na glavo nakopala.

Lepoznanske stvari.

Dvojni sveti večer.

Novelica, po E. svobodno posnel Josip Lavečnik.

(Dalje.)

II.

Čez dolgo, od zatémnelo-brleče lučice slabo-razsvitljeno hodišče, iz katerega so držali vhodi v posamesne jetniške sôbice, smuknila je plaho urno zdaj šibka ženska podoba, bolj podobna nočni prikazni kot živemu bitju. In kdo bila je ta stvar? Kdo druga, kot Mina, nadjetničarjeva osemnajstletna hčerka. Silno trepetanje njenega srca bilo bi skoraj lože čuti nego nagli koraki njenih tihih stopinj. Ljubezen podžgala jo je bila k odvažnemu, ali neizrekljivo drzovitemu in nevarnemu podvzetju; ni čuda toraj, da jej je trepetajoče srce tolklo tako močno, kakor bi hotlo jej razgnati tesno prsno bivališče. Koliki smrtni strah pa jo še le spreletí, ko se konec hodišča hoče izpustiti naglih korakov po tamnih stopnicah, in se jej tû pomolí nasproti kot ponočna pošast nepoznana moška glava. Da jej ni strah zaprl besede, glasni krik bi bil naznanil po žalnih prostorih njeno neizrekljivo zgrozenje. Misel pa, da bi to utegnil biti njeni lastni resnobni in osorni oče, oplašila jo je še bolj, in obledela je še bolj memo poprej.

„Ne bojte se, gospodičina Minka!“ — spregovorí natihoma zdaj njej znani glas, po katerem je spoznala podjetničarja Smoláč a — „zagotavljam vas, da nisem nič videl.“ Minka se pláha strese; zlasti pa so jo zadnje besede vrezale v srce prav kot dvobrušen nož. Osupnjena in vsa sama iz sebe reče: „Jaz vas ne umem, kaj da menite.“ „Zagotavljam vas še enkrat, gospodičina, da nisem videl nič“ — nadaljuje Smoláč bolj natihoma, pa z dvoumno zategnjenim povdarkom. „Vendar, zlata deklica! v tem trenutku sva čisto sama, — hočete vsaj nocoj spregovoriti z menoj par besedi?“ — Pri teh besedah prijel jo je za belo mrzlo roko, katero mu je vendar jaderno odtegnila, in med besedami: „zdaj ne utegnem“ — smuknila je urno in trepeča po tamnih stopnicah.

Podjetničar ostal je kot poparjen na zgornji stopnici, in zaobrnil se polagoma, kakor da bi se hotel napotiti za deklico. „Zdaj ne utegne!“ — zamrmrá sam pri sebi, in glas njegovih besed donel je kot britki srd; — a, čakaj le, bodeš že še utegnila, morebiti prej ko misliš. Al! — kaj je zdaj početi? Ako vnese gospodič srečno peté, utegne imeti to tudi za mene slabe nasledke; — ako pa zabranim beg, potem mi bo Minka zaprisežena sovražnica, za vselej ošane za me zgubljená, in, kakor dozdej, tako bom gledati moral tudi še zanaprej vsak dan, kako mu namesti očeta donaša jedila in se prijazno pomenkuje ž njim, kar mi vselej srce zavbrne v prsih. Bolje je toraj, ako gré gospodič rakom žvižgat, kajti ž njim ima komedija svoj gotov konec. Da ga zopet vjašijo in potem vtaknejo v kako drugo še hujšo luknjo, je brez dvóma; ako ga pa tudi ne dobijo več v pest, menda ona ne bo dirjala za njim v daljni svet.

III.

Med tem je bil naš jetnik varno razvozljal ravno- kar prejeti zavitek, in glej: dolga, v roč zvita vrv in ostrobrušena pila iztakljata iz njega. Skoraj da ni od

veselja zaukal; — al kmalu se zavé svoje jako nevarne situacije. Tresé se na vseh udih deloma od radosti in hrepenenja po zlati prostosti, deloma pa tudi od negotovosti svojega nameravanega početja, pozdravi orodje svojega upanega bega, potem pa ga varno skrije pod slamnico svojega trdega ležišča. Z veliko nepotrpežljivostjo preganjal je zdaj trenutek za trenutkom; v neizrekljivem dolgočasu poslušal je pikanje lesnega črviča, ki je v napol polomljenem stolu marljivo opravljal svoje počasno vkončavno delo; — ura pa, ki mu je od bližnjega stolpa oznanjevala čas, je nocoj ne- skončno mudno opravljala svoj posel. Vsaka četrtnika dozdevala se mu je cela večnost. Poslednjič so zapeli harmonično-doneči glasovi zvonov, ki so klicali pobožne vernike v cerkev, našega jetnika pa k njegovemu rešilnemu delu. V naglici seže po pili, ter nastavi jo s trepetajočo roko na močno železno omrežje, ki je oklepalo okno zapórne izbice. Veličastno veselo doneli so zvonovi in s tem bolj kot zadostno zaduševali cviljenje orodja, ki je v silni naglosti, pa tudi z nikakor pričakovanim vspehom delalo globoke zaréze v debelo železje. S skončano polnočno cerkveno slovesnostjo dovršil je bil tudi naš znani jetnik svoje težavno delo, in zdaj mu je bilo le še čakati, kdaj se ljudstvo zopet po domovjih razide. Mrzla temna noč mu je bila tudi v tem na pomoč.

Kmalu je bilo po ulicah vse tiho in prazno, kakor na pokopališči; jetnik zarad varnosti obesi še pred durno okence svoje mrle sobice posteljno plahto, zatem jaderno stopi k oknu, odzdigne s krepko roko odpiljeno železno omrežje, postavi ga tiho k tlam; potem priveže en konec vrvi za močni železni štemelj, z drugim koncem se zarad varnosti opaše in pogleda še enkrat doli na cesto, ali je vse varno ali ne. Žive duše je ni bilo nikjer; le malo svitlih zvezdic, katere je bila prižgala sveta noč v svečáni spomin velikega praznika, blisketalo se je skoz gosto-temno meglo kot blede lučice na visocem firmamentu. Zdaj se mladeneč pokriža ter varno se začne spuščati s strmoglave višine po močni vrvi navzdol. Polagoma, vendar srečno bližal se je dnú, in poslednjič stopil je, neizrekljive radosti poln, na zmrznjena, od bliščecih znežink posrebrnjena tla. Rešen je, — dá, resnično, rešen je! —

(Dalje prihodnjič.)

Deželni zbori.

Deželni zbor Koroški.

Direktne volitve poslancev v državni zbor so za trenutek pokukale tudi v naš deželni zbor. Katol. konšt. društvo in društvo „Trdnjava“ sta namreč izročila deželnemu zboru peticijo, naj prevdari nasledke direktnih volitev za deželo Koroško. Se ve, da je jur. politiški odsek deželnega zbora predlagal, naj deželni zbor to peticijo s tem reši, da je ne vzame v obravnavo.

Te prilike se je poslužil poslanec Einspieler kot izročevalec omenjene peticije, da državnoppravna stranka, katero on zastopa, ne more glorijske peti direktnim volitvam. Ker ni bilo časa dovolj več, je le na kratko podpiral trditev svojo, rekši, da so direktne volitve škodljive: 1) državi, kajti Avstrija je postala na podlagi federalistični, na tej podlagi je postala velika in mogočna; federacija je tedaj zgodovinska in bistvena državna ideja Avstrije; — direktne volitve so škodljive deželi, kajti ena najvažnejših in najlepših pravic, ki se je Koroški deželi povrnila po nepreklicljivi oktoberski diplomii, pravica namreč, poslance svoje pošiljati v državni zbor, se je vzela deželi; — direktne volitve so dalje škodljive 3) katoliški cerkvi, kajti v ve-